

Zadeva C-179/20

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

7. april 2020

Predložitveno sodišče:

Curtea de Apel București (Romunija)

Datum predložitvene odločbe:

3. marec 2020

Tožeča stranka:

Fondul Proprietatea SA

Tožene stranke:

Guvernul României

SC Complexul Energetic Hunedoara SA, v likvidaciji

SC Complexul Energetic Oltenia SA

Compania Națională de Transport al Energiei Electrice
„Transelectrica“ SA

Intervenientka:

Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri

Predmet postopka v glavni stvari

Tožba v upravnem sporu za odpravo Hotărârea Guvernului României nr. 138/2013 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică (odločba romunske vlade št. 138/2013 o sprejetju ukrepov za zanesljivost oskrbe z električno energijo; v nadaljevanju: HG št. 138/2013). Predmet spora je po eni strani vprašanje, ali je s tem aktom dodeljena državna pomoč, in po drugi strani, ali je ta akt v nasprotju z Direktivo 2009/72.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Na podlagi člena 267 PDEU se prosi za razlago člena 107 in člena 108(3) PDEU ter člena 15(4) Direktive 2009/72.

Vprašanja za predhodno odločanje

a) Ali to, da je romunska država sprejela zakonodajo, ki v korist dveh družb, katerih kapital je v večinski lasti države, določa:

a.1. dodelitev prednostnega dostopa do distribucije in obveznost operaterja prenosnega sistema, da kupuje pomožne storitve od teh družb, in

a.2. dodelitev zajamčenega dostopa do električnega omrežja za električno energijo, ki jo proizvajata navedeni družbi, s čimer se tema družbama zagotavlja neprekinjeno delovanje,

pomeni državno pomoč v smislu člena 107 PDEU, in sicer, ali gre za ukrep, ki ga financira država oziroma se financira z državnimi viri; ali je selektiven in ali lahko vpliva na trgovino med državami članicami? Če je odgovor pritrdilen, ali je za tako državno pomoč veljala obveznost obvestitve iz člena 108(3) PDEU?

b) Ali je to, da je romunska država dvema družbama, katerih kapital je v večinski lasti države, dodelila pravico do zajamčenega dostopa do električnega omrežja, ki bo družbama zagotavljal neprekinjeno delovanje, skladno z določbami iz člena 15(4) Direktive 2009/72/ES?

Navajane določbe prava Evropske unije

Člena 107 in 108(3) PDEU

Direktiva 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 2003/54/ES: člen 15(4);

Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES: uvodna izjava 60, člen 16(2)(b);

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/89/ES z dne 18. januarja 2006 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z električno energijo in naložb v infrastrukturo: uvodna izjava 5.

Navajane nacionalne določbe

Hotărârea Guvernului României nr. 138/2013 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică (odločba romunske vlade št. 138/2013 o sprejetju ukrepov za zanesljivost oskrbe z električno energijo). S tem aktom je bil odobren zajamčen dostop do električnih omrežij za energijo, proizvedeno v termoelektrarnah v lasti toženih strank, SC Complexul Energetic Hunedoara SA (v nadaljevanju: CEH) in SC Complexul Energetic Oltenia SA (v nadaljevanju: CEO). Poleg tega je bila družbi Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica“ SA (nacionalna družba za prenos električne energije; v nadaljevanju: Transelectrica) kot operaterju prenosnega sistema naložena obveznost zagotoviti prednostno distribucijo zgoraj navedene električne energije po pogojih, določenih v uredbah, ki jih je izdal Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (nacionalni regulativni organ v energetskem sektorju; v nadaljevanju: ANRE). Nazadnje, da bi se ohranila raven zanesljivosti nacionalnega elektroenergetskega sistema, je bila zgoraj navedenima gospodarskima družbama naložena obveznost, da družbi Transelectrica zagotavljata pomožne storitve po določeni vrednosti električne moči po pogojih, določenih v uredbah, ki jih je izdal ANRE. Taki ukrepi so se uporabljali v obdobju od 15. aprila 2013 do 1. julija 2015, nato pa so bili samo za družbo CEH podaljšani do 31. decembra 2017.

Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale (zakon št. 123/2012 o električni energiji in zemeljskem plinu; v nadaljevanju: zakon št. 123/2012): člen 5(3), ki v romunsko pravo prenaša člen 15(4) Direktive 2009/72 in je pravna podlaga za HG št. 138/2013: „[s] sklepom vlade se lahko zaradi zanesljivosti oskrbe z električno energijo odobri zajamčeni dostop do električnih omrežij za električno energijo, proizvedeno v elektrarnah, ki uporabljajo domača goriva v okviru letnih omejitev, ki ustrezajo primarni energiji do največ 15% skupne količine enakovrednega goriva, potrebnega za proizvodnjo električne energije, ki ustreza bruto končni porabi države“.

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Tožeča stranka, družba Fondul Proprietatea SA (v nadaljevanju: tožeča stranka), je manjšinski delničar družbe Hidroelectrică SA, proizvajalke električne energije iz obnovljivih virov in večje dobaviteljice pomožnih storitev v Romuniji. Večinski delničar navedene družbe je romunska država. Toženi stranki, CEH in CEO, sta družbi, katerih večinski delničar je prav tako romunska država, proizvajata pa električno energijo in neobnovljivih virov z uporabo goriv nacionalne proizvodnje. Tožena stranka, družba Transelectrica, je edini operater prenosnega sistema v Romuniji, njen kapital pa je v večinski lasti države.
- 2 V Note de fundamentare (pripravljalni akti) HG št. 13/2013 so predstavljeni razlogi za sprejetje tega akta. Tako se zatrjuje, da je za zanesljivost nacionalnega elektroenergetskega sistema potrebno, da obstaja in se vzdržuje mešanica goriv za

proizvodnjo električne energije za pokrivanje nacionalne potrošnje energije. Za romunsko vlado je bilo posebej pomembno, da se za pripravo te mešanice goriv prednostno uporabijo nacionalni energetske viri, da se zagotovi energetska zanesljivost in neodvisnost.

- 3 Eksponentno povečanje zmogljivosti za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov v preteklih in, v skladu z napovedmi, v prihodnjih letih je narekovalo sprejetje ukrepov za zagotovitev oskrbe z električno energijo v skladu z uvodno izjavo 5 Direktive 2005/89.
- 4 Za zagotovitev ustreznosti sistema in zanesljivo pokrivanje povpraševanja po električni energiji je morala v nacionalnem elektroenergetskem sistemu obstajati določena razpoložljiva moč, zagotovljena z elektrarnami, ki je bistveno višja od moči, potrošene v maloprodaji. Obvezno je bilo tudi zagotavljati operativno rezervo, ki je bila neprekinjeno na razpolago operaterju in s katero bi se lahko uravnale nenehne spremembe obremenitve. Te spremembe so se bistveno povečale po eksponentni rasti proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov, ker je razpoložljivost teh proizvajalcev energije omejena in njihove proizvodnje ni mogoče kontrolirati. Zato so bile rezervne zmogljivosti nujno potrebne za zagotavljanje ustreznosti sistema.
- 5 Posledično je zmanjšanje potencialnih rezervnih zmogljivosti zaradi prenehanja izkoriščanja nekaterih zmogljivosti za proizvodnjo električne energije na klasična goriva negativno vplivalo na zanesljivost oskrbe nacionalnega elektroenergetskega sistema in celo na energetske varnost države.
- 6 V pripravljanih aktih je bil omenjen tudi začetek projekta „4M – Market Coupling“, novembra 2014, za povezovanje trgov Češke, Slovaške, Madžarske in Romunije. Rast zmogljivosti čezmejne povezave na omrežju zahodno od Romunije je na tem območju zahtevala precejšnje proizvodne zmogljivosti.
- 7 Elektrarne, ki so proizvajale električno energijo iz neobnovljivih virov, zlasti elektrarne na premog, so imele visoke stroške, ker niso mogle delovati neprekinjeno, ob vsaki zaustavitvi pa niso mogle zagotavljati pomožnih storitev, ker je bil zagon dolgotrajen postopek in povezan z zelo visokimi stroški. Zato te elektrarne niso mogle biti konkurenčne na trgu in so zmanjšale svoj prispevek k energetskim potrebam, kar je verižno vplivalo na rudarstvo, ker so se zmanjšale količine premoga, uporabljenega v procesu proizvodnje električne energije.
- 8 V teh okoliščinah je bilo ugotovljeno, da je delovanje nekaterih elektrarn, ki proizvajajo električno energijo iz neobnovljivih virov, potrebno za zagotavljanje oskrbe nacionalnega elektroenergetskega sistema in za energetske neodvisnost države. V tem položaju so se znašle termoelektrarne v lasti CEH in CEO, ki so za delovanje uporabljale goriva nacionalne proizvodnje in so pomembno prispevale k zanesljivosti oskrbe z energijo na določenih visoko deficitarnih območjih nacionalnega elektroenergetskega sistema. Vendar zaradi dolgotrajnega postopka zagona termoelektrarn navedeni družbi nista mogli izpolnjevati naročil

distributerja energije za zagotavljanje pomožnih storitev, razen takrat, ko so obratovale na določeni električni moči.

- 9 Ob upoštevanju tega je romunska vlada na podlagi člena 5(3) zakona št. 123/2012 sprejela HG št. 138/2013, s katero je dodelila zajamčen dostop na elektroenergetsko omrežje za električno energijo, ki jo proizvajata CEH in CEO, zagotovila prednostno distribucijo te električne energije in določila tema dvema družbama obveznost zagotavljanja pomožnih storitev po določeni vrednosti električne moči.
- 10 Tožeča stranka, ki je menila, da ji ta akt kot delničarki družbe Hidroelectrica SA povzroča škodo, je vložila tožbo v upravnem sporu, s katero je predlagala odpravo HG št. 138/2013, pri čemer se je med drugim sklicevala na nezakonito državno pomoč. V postopku je v podporo toženi stranki, romunski vladi, interveniralo Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri (ministrstvo za gospodarstvo, energijo in poslovno okolje). Odločilo je Curtea de Apel București (višje sodišče v Bukarešti, Romunija). Zoper prvostopenjsko sodbo je bila vložena pritožba pri Înalta Curte de Casație și Justiție (vrhovno kasacijsko sodišče, Romunija), ki je izpodbijano sodbo razveljavilo, ker niso bili vsebinsko preučeni vsi razlogi za nezakonitost, ki jih je navedla tožeča stranka, in vrnilo zadevo Curtea de Apel București (višje sodišče v Bukarešti), ki se je odločilo predložiti Sodišču Evropske unije vprašanje za predhodno odločanje, navedeno v tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 11 **Tožeča stranka** glede dodelitve **nezakonite državne pomoči** na podlagi HG št. 138/2013 trdi, da so izpolnjeni vsi pogoji iz člena 107 PDEU.
- 12 Kar zadeva pogoj, ki določa, da *mora biti ukrep financiran s strani države ali iz državnih sredstev*, v bistvu navaja, da lahko z dodelitvijo zajamčenega dostopa do električnih omrežij družbi CEH in CEO pridobita pravico do prednostne prodaje proizvedene energije, in sicer pred konkurenti. Preusmeritev virov financiranja, ki izhajajo iz energetskega trga, določenim proizvajalcem energije s sklepom vlade pa je oblika financiranja iz javnih sredstev. Poleg tega se za nakup pomožnih storitev pri družbah CEH in CEO uporabljajo javna sredstva iz premoženja družbe Transelectrica, katere kapital je v večinski lasti države. Sodišče je v primeru državnih družb izjavilo, da lahko država z izvajanjem prevladujočega vpliva usmerja uporabo sredstev za financiranje posebnih ugodnosti v korist nekaterih podjetij.
- 13 Kar zadeva pogoj, da *je pomoč selektivna*, tožeča stranka trdi, da je ta razviden iz okoliščin obravnavane zadeve. Elektrarne, na katere se nanaša HG št. 138/2013, namreč ne delujejo neprekinjeno, ker nimajo kupcev energije, ki bi zagotavljali njihovo neprekinjeno delovanje. S tehničnega vidika bi lahko elektrarne družb CEH in CEO zaradi dolgotrajnega postopka zagona opravljale nekatere pomožne

storitve le, če bi obratovale v trenutku, ko Transelectrica storitve zahteva. Hkrati so stroški zagona elektrarn zelo visoki.

- 14 Romunska država je s HG št. 138/2013, da bi odpravila te pomanjkljivosti, dodelila selektivno ugodnost s celovitim svežnjem, ki obsega zajamčen dostop do električnih omrežij in prednostni dostop do distribucije ter jamstvo za opravljanje pomožnih storitev. V tem smislu HG št. 138/2013 za ti dve družbi določa prednost pri distribuciji, povezano z „obveznostjo“ teh dveh družb, da opravljata pomožne storitve. To dejansko pomeni, da mora družba Transelectrica kupiti te storitve prednostno pri družbah CEH in CEO, ne glede na ekonomičnost. Ta ugodnost daje tema dvema družbama selektivno prednost. Če HG št. 138/2013 ne bi bila sprejeta, bi se pomožne storitve kupovale po konkurenčnih merilih glede na najnižjo ponujeno ceno.
- 15 Poleg tega je romunska država navedenima družbama dodelila zajamčen dostop do električnega omrežja. To pomeni, da imata družbi CEH in CEO zagotovilo, da bosta dobavljali določeno količino električne energije, da se na ta način zagotovi njuno neprekinjeno delovanje. HG št. 138/2013 je družbama CEH in CEO zagotovila „varnostno mrežo“, ker bodo morali dobavitelji električne energije od njih kupovati del električne energije, ki jo dobavljajo potrošnikom.
- 16 Po mnenju tožeče stranke je bil mehanizem zajamčenega dostopa predviden za obnovljive vire energije zaradi spodbujanja ekoloških proizvodnih virov, ki ne onesnažujejo. Romunska država pa je ta sistem prenesla v korist družb CEH in CEO (ki sta termoelektrarni in torej onesnažujeta), da bi jima zagotovila zgoraj navedene ugodnosti. Posledično imata navedeni družbi s sprejetjem teh ukrepov poslovno prednost pred konkurenti.
- 17 Kar zadeva pogoj, ki se nanaša na *dejstvo, da je prizadeta trgovina med državami članicami in izkrivljena konkurenca*, tožeča stranka trdi, da okoliščina, da je konkurenca izkrivljena, izhaja iz škodljivih učinkov obravnavanega ukrepa, ki se prenašajo na subjekte, ki poslujejo na energetske trgu in so oškodovani zaradi dejstva, da nimajo zajamčenega dostopa do električnega omrežja. Edina dva proizvajalca, ki jima je ta pravica dodeljena, sta družbi CEH in CEO. Obveznost družbe Transelectrica, da kupuje pomožne storitve pri družbah CEH in CEO, poleg tega ne upošteva visoke cene energije, ki jo proizvajata navedeni družbi, in s tem zanemarja merila konkurenčnosti.
- 18 Nazadnje, kar zadeva *obveznost obvestitve*, ob upoštevanju, da so izpolnjeni pogoji za obstoj državne pomoči, bi bilo treba o obravnavanem ukrepu obvestiti Komisijo, da bi ocenila njegovo skladnost ali neskladnost s konkurenco. Že samo dejstvo, da ukrep ni bil predmet obvestitve, pomeni, da je obravnavani ukrep nezakonit.
- 19 Kar zadeva **prenos člena 15(4)** Direktive 2009/72 s členom 5(3) zakona št. 123/2012, tožeča stranka trdi, da čeprav se obe določbi nanašata na isto vrsto proizvajalcev energije – in sicer tiste, ki kot primarne vire uporabljajo domača

goriva, in določata enako omejitve, in sicer 15 % vse primarne energije, potrebne za proizvodnjo električne energije – pa je med njimi bistvena razlika. Medtem ko se direktiva nanaša na izredni ukrep, ki omogoča prednostni dostop nekaterim proizvajalcem pod določenimi strogimi pogoji, se člen 5(3) zakona št. 123/2012 namreč nanaša na zjamčeni dostop do električnega omrežja.

- 20 Pojem zjamčeni dostop naj bi tudi predstavljal samostojen pojem prava Unije, opredeljen v uvodni izjavi 60 Direktive 2009/28. Poleg tega naj bi člen 16(2)(b) navedene direktive določal, da države članice poleg tega zagotovijo bodisi prednostni ali zjamčeni dostop do omrežnega sistema električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov. Zato naj bi bil po mnenju tožeče stranke zjamčeni dostop dodeljen samo električni energiji, proizvedenih iz obnovljivih virov, in naj ne bi bil dovoljen za električno energijo, proizvedeno iz neobnovljivih virov, kot je v primeru energije, ki jo proizvajata družbi CEH in CEO. Iz tega posledično izhaja, da dejstvo, da se dodeli zjamčen dostop električni energiji, ki jo proizvajata navedeni družbi, pomeni kršitev določbe iz člena 15(4) Direktive 2009/72.
- 21 **Tožene stranke in intervenientka** trdijo, da niso izpolnjeni pogoji glede obstoja državne pomoči iz člena 107 PDEU, zato naj zadevnega ukrepa ne bi bilo treba priglasiti, člen 15(4) Direktive 2009/72 pa je bil pravilno prenesen s členom 5(3) zakona št. 123/2012.
- 22 V tem smislu **romunska vlada** trdi, da je ANRE organ, pristojen za pripravo, odobritev in nadzor uporabe zavezujočih predpisov na nacionalni ravni, potrebnih za učinkovito delovanje sektorja in trga električne energije v skladu s pogoji konkurence, preglednosti in varnosti potrošnikov. Na podlagi zakonodaje Unije (zlasti direktiv 2009/28, 2012/27 in 2009/72) ter zakona št. 123/2012 je ANRE povezal določbe o zjamčenem ali prednostnem dostopu in distribuciji z obstoječimi predpisi na izravnalnem trgu, na podlagi katerih se distribucijske enote uporabijo v skladu s prednostnim vrstnim redom.
- 23 V HG št. 138/2013 pa je pojasnjeno, da mora družba Transelectrica prednostno distribuirati električno energijo, ki sta jo proizvedli družbi CEH in CEO, po pogojih, določenih v predpisih, ki jih je sprejel ANRE. Prav tako se za obveznost obeh družb, da opravljata pomožne storitve, uporabljajo pogoji, določeni v predpisih ANRE. Proizvajalci upravičijo stroške, povezane z opravljanjem pomožnih storitev, ANRE pa jih potrdi ob upoštevanju veljavnih evropskih in nacionalnih predpisov in v skladu z metodologijami za določanjem tarif, ki se redno potrjujejo s sklepom ANRE.
- 24 Intervenientka, **ministrstvo za gospodarstvo, energijo in poslovne zadeve**, s sklicevanjem na pripravljalne akte za HG št. 138/2013 trdi, da je bil ta akt sprejet, da bi nacionalni elektroenergetski sistem deloval zanesljivo, in da bi bila zagotovljena zanesljivost oskrbe z električno energijo.

- 25 HG št. 138/2013 se nanaša na dejavnost razporejanja proizvodnih naprav z namenom, da se uravnoteži nacionalni elektroenergetski sistem. V tem smislu lahko družbi CEH in CEO na zahtevo ponudnika prenosnih in sistemskih storitev (Transelectrica) opravljata pomožne storitve po pogojih, ki jih je določil ANRE. Slednji je za opravljanje teh storitev določil regulirano ceno na podlagi metodologije, ki jo je sprejel ANRE. Odobrena cena za opravljanje pomožnih storitev je primerljiva s povprečno tehtano nakupno ceno tovrstnih storitev na prostem trgu.
- 26 Na podlagi Direktive 2009/72 in nacionalne zakonodaje je ANRE določil objektivna, pregledna in nediskriminatorska merila za vse proizvajalce tako, da ne ogroža pravilnega delovanja trga električne energije ali dejavnosti drugih proizvajalcev, dejavnih na tem trgu. Veljavna zakonodaja in HG št. 138/2013 ne moreta učinkovati tako, da bi škodovala interesom drugih subjektov, dejavnih na tem trgu. Uporaba takih ukrepov ne povzroča izkrivljanja na trgu električne energije in ne vzpostavlja protikonkurenčne obravnave, ker so pomožne storitve določene objektivno glede na pogoje na obstoječem trgu, ceno, po kateri se te storitve opravljajo, pa določa ANRE.
- 27 Glede na navedeno intervenientka meni, da je treba izključiti obstoj državne pomoči.
- 28 Tožena stranka, družba **Transelectrica**, pojasnjuje, da mora vsak proizvajalec, ki je z njo sklenil pogodbo o dobavi pomožnih storitev na zadevnem trgu (ki je prost ali reguliran), ponuditi na izravnalnem trgu vsaj količino, določeno v pogodbi. Aktivacija rezerv na izravnalnem trgu ni zajamčena za nobenega ponudnika pomožnih storitev, ker se izvaja v skladu s tržnimi pravili na podlagi prednostnega vrstnega reda. To pravilo se je uporabljalo tudi za proizvajalce, na katere se nanaša HG št. 138/2013, ker ni nobenega jamstva za uporabo izravnalne energije, ki jo slednji dobavljajo preferenčno (razen po prednostnem vrstnem redu).
- 29 Trg pomožnih storitev v Romuniji je zelo skoncentriran in ima nizko stopnjo konkurence ne glede na vrsto rezerv. Ob omejeni ponudbi so cene navedenih storitev na prostem trgu visoke in v številnih primerih tehtane povprečne cene ponudbe presegajo regulirane cene. V takem okolju ni mogoče zanesljivo trditi, da bi bila brez določb HG št. 138/2013 nakupna cena rezerv veliko nižja.
- 30 V veljavni zakonodaji, ki jo je sprejel ANRE, je pojem prednostne distribucije povzet iz zakonodaje Unije, čeprav ni ohranil svojega prvotnega pomena. V predpisih ANRE je namreč pomen prednostne distribucije omejen samo na tiste primere, ko je treba znižati moč za izravnavo nacionalnega elektroenergetskega sistema zaradi precejšnjih presežkov moči ob določenih posebnih pogojih. Zgoraj navedena prednostna distribucija se nanaša samo na prednostni vrstni red, določen na izravnalnem trgu, subjektom, ki delujejo na trgu, ne nudi konkurenčnih prednosti, uporablja pa se samo po določeni ravni dnevni ponudb na izravnalnem trgu.

- 31 Elektrarnam, na katere se nanaša HG št. 138/2013, ni dodeljena prednostna distribucija v takem smislu, kot je dodeljena obnovljivim virom energije in energiji, proizvedeni s sproizvodnjo, kot je dejansko določeno v veljavni zakonodaji, ampak jim je dodeljena prednost samo v primeru, ko cena dnevne ponudbe na izravnalnem trgu pade pod 0,1 leva/MWh, in samo, če obstajajo pogodbe, sklenjene na trgu električne energije.
- 32 Tožene stranke nazadnje poudarjajo, da je projekt, na katerem temelji HG št. 138/2013, preučil Consiliul Concurenței (organ za varstvo konkurence), ki je podal ugodno mnenje in pojasnil, da sprejeti ukrepi za zanesljivost oskrbe z električno energijo prevladajo nad predpisi s področja državne pomoči. ANRE je tudi sporočil, da obravnavani ukrepi spoštujejo veljavno zakonodajo in niso v nasprotju s pravnim okvirom, ki ga je določil ANRE.

Kratka obrazložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 33 Predložitveno sodišče ugotavlja, da v tej fazi postopka, po kasacijskem postopku in potem, ko je vrhovno sodišče zadevo vrnilo v ponovno obravnavo, sodišče, ki obravnava zadevo, zavezuje izrek sodbe v kasacijskem postopku. Iz sodbe Înalta Curtea de Casație (vrhovno kasacijsko sodišče) naj bi izhajalo, da je treba preučiti, ali gre za državno pomoč ali ne. Poleg tega ima tudi predložitveno sodišče enake pomisleke kot tožeča stranka glede pravnega prenosa člena 15(4) Direktive 2009/72.
- 34 V zvezi s **prvim vprašanjem** predložitveno sodišče navaja trditve tožeče stranke in trdi, da je videti, da je romunska država sprejela HG št. 138/2013 z namenom, da dodeli več ugodnosti družbama CEH in CEO, in sicer: zajamčeno prodajo električne energije, proizvedene z neprekinjenim obratovanjem elektrarn; znižanje stroškov za dobavo pomožnih storitev z odpravo stroškov zagona elektrarn in sproizvodnjo energije po nižji ceni, ki se lahko proda na prostem ali reguliranem trgu.
- 35 Potreba po naslovitvi predloga za sprejetje predhodne odločbe na Sodišče naj bi izhajala iz okoliščin zadeve, saj ni videti, da bi bila ugodnost, podeljena proizvajalcem, na katere se nanaša HG št. 138/2013, samo v prenosu določene količine denarja, premoženja ali druge vrednosti, ampak gre za zapleten mehanizem delovanja energetskega trga.
- 36 Kar zadeva **drugo vprašanje**, predložitveno sodišče ugotavlja, da je bila HG št. 138/2013 sprejeta na podlagi člena 5(3) zakona št. 123/2012, ki v nacionalno pravo prenaša člen 15(4) Direktive 2009/72. Kljub temu naj bi se določbi razlikovali, saj je namen člena 15(4) direktive zagotoviti prednost distribuciji, medtem ko se člen 5(3) zakona št. 123/2012 nanaša na zajamčeni dostop do električnih omrežij.
- 37 Zato je treba ugotoviti, ali je člen 15(4) Direktive izredna določba, ki jo je treba razlagati ozko in ki omogoča samo dodelitev prednostnega dostopa, ne pa tudi

zajamčenega dostopa, ki ga ureja HG št. 138/2013, zlasti v okoliščinah, v katerih je pojem zajamčenega dostopa samostojen pojem, opredeljen v uvodni izjavi 60 Direktive 2009/28. Iz vsebine navedene direktive izhaja tudi, da se zajamčeni dostop dodeli samo za električno energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov, in ni dovoljen za energijo, ki izhaja iz neobnovljivih virov. Videti je, da so z dodelitvijo zajamčenega dostopa za električno energijo, ki jo proizvajata družbi CEH in CEO, kršene določbe iz člena 15(4) Direktive 2009/72.

- 38 Posledično je treba ugotoviti, ali država članica lahko na podlagi te določbe dodeli nekaterim družbam proizvajalkam energije iz neobnovljivih virov zajamčeni dostop do omrežij.